

อาชีวศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21

Vocational Education and Education Quality Assurance in the 21st Century

ประเวศ จันทร์งาม

Prawet Channgam

วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช

NAKHON SI THAMMARAT INDUSTRIAL AND COMMUNITY EDUCATION COLLEGE

e-mail : prawet542@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ได้นำเสนอการประกันคุณภาพการศึกษาของอาชีวศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษานำไปปฏิบัติการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่ Digital Technology ที่เข้ามามีบทบาทและเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับมนุษย์ในปัจจุบันและอนาคต ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์จึงกลายเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ รวมถึงการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาแบบใหม่ ๆ ที่มีความซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ การเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งจะเรียนรู้ในการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและทักษะในศตวรรษที่ 21

การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพและวิชาการกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่จะนำไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : อาชีวศึกษา , การประกันคุณภาพการศึกษา , ศตวรรษที่ 21

Abstract

This article represents the quality assurance of vocational education to create understanding to administrators, teachers, and education officers to implement education management to achieve the desire of improving the quality of education in the 21st century, where digital technology plays an important role and important element for human beings now and later on. Human creativity has become essential to the development of innovations, including analytical thinking, new and more complex solutions. These are ready to learn to change technology and skills in the 21st century.

Educational quality assurance of the office of vocational education commission is the agency under the vocational school that must be consistent with the needs of the national economic and social development plan. National education plan by taking into the quality professional and academic excellence and the educational quality assurance of educational institutions that will effectively lead to the quality according to the educational institutions educational standards.

Keyword : Vocational Education, Quality Assurance, 21st Century

บทนำ

1. ศตวรรษที่ 21

ในช่วงของคริสต์ศตวรรษที่ 21 คือคริสต์ศตวรรษแรกของคริสต์สหัสวรรษที่ 3 และเป็นคริสต์ศตวรรษปัจจุบัน โดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2001 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2100 ซึ่งโลกในทุกวันนี้ ได้มีการพัฒนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางด้าน Technology และนวัตกรรม (Innovation) ต่าง ๆ ที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งขณะนี้โลกปัจจุบันได้ก้าวเข้ามาสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างเต็มตัว ซึ่งเป็นยุคที่ Digital Technology เข้ามามีบทบาทและเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับมนุษย์ในปัจจุบัน

ในอนาคตที่นวัตกรรมมีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง เทคโนโลยีจะค่อย ๆ ถูกนำมาแทนที่แรงงานมนุษย์ สิ่งที่มาคืออาชีพบางอาชีพที่ไม่ได้ต้องการทักษะพิเศษเฉพาะอย่างจะค่อย ๆ สูญหายไป สิ่งนี้เองคือความน่ากลัวของผู้ที่ยังอยู่ในสายอาชีพแห่งความเสี่ยง ในขณะเดียวกันก็เริ่มมีการพูดถึงคำว่า **“ทักษะแห่งอนาคต”** กันมากขึ้น โดยมีการพูดถึงความจำเป็นที่เราจะต้องพัฒนาทักษะที่ว่านี้ให้เกิดขึ้นมาเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ทักษะแห่งอนาคตที่จะกลายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

ความคิดสร้างสรรค์

ทักษะแรกสุดที่จำเป็นต้องริบสร้างนั่นก็คือ ทักษะของความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์นี้ นอกจากจะมีความหมายถึงความสามารถในการคิดค้น สร้างนวัตกรรมและวิธีการใหม่ ๆ รวมไปถึงการพลิกแพลงของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นกว่าเดิม แต่ยังหมายรวมถึงการมองปัญหาในมุมมองใหม่ ๆ เพราะในอนาคต ปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องเผชิญมีแนวโน้มที่จะแตกต่างไปจากสิ่งที่เจอมาในอดีต ดังนั้นวิธีการแก้ปัญหาที่มีอยู่เดิมก็อาจจะไม่ตอบโจทย์สิ่งที่ต้องการอีกต่อไป ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์จะกลายเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ รวมไปถึงวิธีการแก้ปัญหาแบบใหม่ ๆ

ความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์ไม่ใช่เรื่องใหม่ที่ถูกพูดถึง แต่ทว่าเรื่องนี้ก็ถือเป็นทักษะสำหรับอนาคตที่จำเป็นต้องสร้างเช่นเดียวกัน การมีทักษะนี้จะทำให้สามารถควบคุมและจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ดี รวมไปถึงสามารถคาดเดาและเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นได้ด้วยเช่นกัน การมีทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์จะช่วยส่งเสริมให้สามารถติดต่อประสานงานกับผู้อื่นได้ดี สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้ดีและช่วยเสริมสร้างการทำงานเป็นทีมให้มีประสิทธิภาพ

การคิดวิเคราะห์

ทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ หมายถึง การใช้ตรรกะและเหตุผลในการวิเคราะห์สมมติฐานต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงข้อมูลทุกอย่างที่มีในการวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะในปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้ว่าเราสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจำนวนมากได้อย่างง่ายดาย ทักษะนี้จะทำให้เข้าใจข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับ มองเห็นความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกันของข้อมูลในแต่ละชุดและสามารถนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการแก้ปัญหาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้คิดเรื่องต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผลและทำให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ความกระหายที่จะเรียนรู้

ทักษะในด้านนี้เรียกได้ว่าเป็นหนึ่งในแม่แบบของความก้าวหน้าในอาชีพ เพราะในอนาคตความรู้วิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ จะยิ่งก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อย ๆ ซึ่งรวมไปถึงวิธีการแก้ปัญหาที่อาจจะซับซ้อนและไม่เหมือนกับวิธีการที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ผู้ใดที่หยุดที่จะเรียนรู้ในท้ายที่สุดพวกเขาก็จะตกเทรนด์และกลายเป็นผู้ที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลังในที่สุด ความกระหายที่จะเรียนรู้จะช่วยให้พร้อมรับทักษะใหม่ ๆ ที่อาจจะไม่ถนัดหรือไม่เคยรู้มาก่อนในขณะเดียวกันก็จะทำให้อัปเดตทักษะเก่า ๆ ที่รู้อยู่แล้วให้ทรงประสิทธิภาพมากขึ้น ทักษะในด้านนี้จึงมีความจำเป็นต่อความก้าวหน้าในอาชีพ

การตัดสินใจ

แม้ในปัจจุบันเทคโนโลยีจะพัฒนาจนเราสามารถสร้างปัญญาประดิษฐ์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยเราในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ก็ตาม แต่การตัดสินใจในขั้นสุดท้ายยังคงเป็นหน้าที่ของมนุษย์ เพราะการตัดสินใจจากปัญญาประดิษฐ์ต่าง ๆ จะอาศัยการรวบรวมข้อมูลที่เป็นไปได้ทั้งหมดและช่วยนำเสนอทางเลือกต่าง ๆ ให้แก่เรา แต่ความสามารถในการมองเห็นความสำคัญในภาพรวม และประเด็นด้านศีลธรรมยังเป็นสิ่งที่ปัญญาประดิษฐ์ทำไม่ได้ ดังนั้นทักษะในด้านการตัดสินใจในฐานะผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายจึงเป็นทักษะสำคัญในอนาคต

การสื่อสารระหว่างบุคคล

การทำงานในอนาคตจะมีลักษณะของการติดต่อประสานงานและความร่วมมือมากกว่าแต่ก่อน ซึ่งจะเริ่มต้นกันตั้งแต่ยูนิตที่เล็กที่สุดในองค์กรไปจนถึงความร่วมมือระหว่างองค์กร ดังนั้นทักษะหนึ่งที่สำคัญ

มากก็คือทักษะด้านการสื่อสาร ต้องชัดเจน ตรงประเด็นและเหมาะสมกับทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ และกับเพื่อนร่วมงานรวมถึงบุคคลต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องติดต่อสื่อสารในองค์กร การมีทักษะด้านการสื่อสารที่ดีจะทำให้งานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบเดินหน้าไปได้ด้วยดี เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด เพื่อให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ความเป็นผู้นำ

แม้ว่าจะไม่ได้มีหน้าที่ในฐานะผู้นำกลุ่มหรือผู้นำองค์กร แต่ทักษะในด้านความเป็นผู้นำยังเป็นทักษะที่สำคัญที่จำเป็นต้องพัฒนา เพราะทักษะนี้ไม่ได้มีความหมายแต่เพียงการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ หากแต่ยังหมายถึง การเป็นผู้ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อที่จะดึงศักยภาพของพวกเขาออกมาให้เป็นประโยชน์ต่อทีมอย่างเต็มที่ เป็นเสมือนผู้ที่ทำหน้าที่คอยสนับสนุน ชี้นำ ฟอร์ด ผลักดันและคอยกระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้พวกเขาใช้ความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่นั่นเอง

การยอมรับในความหลากหลาย

การทำงานในอนาคตจะเป็นในรูปแบบของการติดต่อประสานงาน ความร่วมมือระหว่างกันและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความหลากหลายในแง่ของวัฒนธรรม เชื้อชาติ ภาษา วิถีคิดและมุมมองจึงมีมากขึ้นตามไปด้วย ทักษะในการยอมรับในความหลากหลาย จะทำให้เข้าใจถึงรากฐานที่มาของความแตกต่างระหว่างกัน ซึ่งทักษะนี้จะช่วยทำให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างไร้ความขัดแย้ง เกิดความสามัคคีและท้ายที่สุดคือสามารถดึงเอาความแตกต่างเหล่านี้ให้มาเป็นประโยชน์ต่อการทำงานในองค์กรมากที่สุด

ทักษะทางเทคโนโลยี

ในอนาคตสิ่งหนึ่งที่จะไม่มีทางหยุดพัฒนาแน่ ๆ ก็คือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ยังจะสร้างอิมแพคขนาดใหญ่ต่อการทำงานด้วยเช่นกัน ทักษะทางเทคโนโลยีจึงหมายถึง การเข้าใจถึงหลักการทำงาน รวมไปถึงรู้วิธีการใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงโอกาสในการสร้างเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ส่งเสริมอาชีพในเชิงบวก

การเตรียมพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง

ในเรื่องของการเตรียมพร้อมรับมือความเปลี่ยนแปลงนี้ก็คือที่สุดแห่งทักษะทั้งหมด ครอบคลุมทั่วโลก ยังไม่หยุดหมุน คนเราย่อมไม่มีทางที่จะเลี่ยงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้เลย และหากตามไม่ทันการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความคุ้นเคยก็อาจจะเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลันอย่างไม่ทันตั้งตัว ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน อาชีพ ทักษะดั้งเดิมที่มีและความคาดหวังต่าง ๆ การมีความสามารถในการเตรียมพร้อมที่จะรับมือการเปลี่ยนแปลงนี้ จะทำให้สามารถปรับตัวไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปทั้งสิ่งที่คาดเดาได้และสิ่งที่คาดไม่ถึง ผู้ที่มีทักษะนี้ติดตัวจะพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทั้งหมดและมองว่าเป็นเรื่องของความท้าทายโดยไม่ได้มองว่ามันเป็นอุปสรรคด้วยซ้ำ และสิ่งหนึ่งที่ถือเป็นข้อได้เปรียบของทักษะนี้คือ พวกเขาจะมองเห็นสัญญาณของความเปลี่ยนแปลงล่วงหน้าก่อนผู้อื่นเสมอ และชิงจังหวะเปลี่ยนแปลงตัวเองเสียก่อนที่จะถูก disrupt นอกจากนี้ ทักษะในด้านนี้ยังเป็นจุดเริ่มต้นของทักษะก่อนหน้านี้ทั้งหมดด้วยเช่นกัน

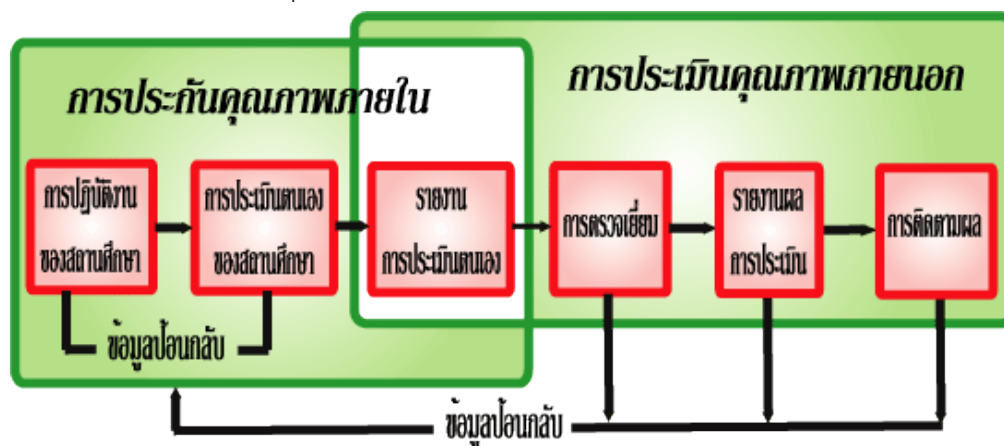
2. การประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ การบริการ / การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ (จุลสาร สมศ. ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม 2544)

ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 ประกอบด้วย 2 ระบบ คือ

1. ระบบการประกันคุณภาพภายใน
2. ระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ภาพที่ 1 วงจรการประกันคุณภาพการศึกษา

กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการ ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการดังต่อไปนี้

1. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามี 3 ประการคือ

1.1 จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1.2 กระบวนการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานของบุคลากร ทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

1.3 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

2. กระบวนการการประกันคุณภาพภายใน ตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ มี 3 ขั้นตอน
คือ

2.1 การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

2.3 การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด

3. กระบวนการประกันคุณภาพภายใน ตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

3.1 การร่วมกันวางแผน (Planning)

3.2 การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing)

3.3 การร่วมกันตรวจสอบ (Checking)

3.4 การร่วมกันปรับปรุง (Action)

การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพ คือ กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหาร โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตามและประเมินคุณภาพ เพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ

การประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

แนวคิดและหลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก

ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น จำเป็นต้องใช้หลักการบริหารจัดการ เช่นเดียวกับการบริหาร หรือดำเนินกิจการต่าง ๆ ที่ต้องมีการดำเนินงานให้เป็นระบบครบวงจรโดยมีขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ อันจะสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด รวมทั้งมีจุดอ่อนหรือปัญหาในเรื่องใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การวางแผนและการดำเนินงานระยะต่อไปบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินคุณภาพ ภายนอก จากหน่วยงานที่เป็นกลาง เพราะจะทำให้เกิดกลไกในการตรวจสอบอย่างจริงจัง รวมทั้งกระตุ้นให้ หน่วยงานที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชาติถึงหน่วยงานที่เล็กที่สุดคือสถานศึกษาและภายในห้องเรียน ต้องมีการ ประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

การประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบ “ กัลยาณมิตรประเมิน ” โดยมีหน้าที่และวัตถุประสงค์เพื่อ

1. พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทางและวิธีการประเมินคุณภาพ ภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
2. พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก
3. ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก
4. กำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกที่ดำเนินการ โดยผู้ประเมิน ภายนอก รวมทั้งให้การรับรองมาตรฐาน
5. พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม และสนับสนุนให้องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพหรือวิชาการ เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ
6. เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี และสำนัก งบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อ การศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก มีความสำคัญต่อสถานศึกษาและเกี่ยวข้องสาธารณชน ดังต่อไปนี้

1. เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนา เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองให้เต็มตาม ศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

2. เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ว่าสถานศึกษาได้จัด การศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุขเพื่อเป็น สมาชิกที่ดีของสังคม

3. สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนท้องถิ่นมีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการ วางแผนและดำเนินการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ และ บรรลุ เป้าหมายตามที่กำหนด

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย มีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐาน ของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรร งบประมาณ เพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

การควบคุมคุณภาพการศึกษา หมายถึง การมีระบบและกลไกในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ เพื่อกำกับการดำเนินงานของสถาบัน ให้ได้ผลตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่กำหนด การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ว่าสถาบันมีระบบ กลไกควบคุมคุณภาพและได้ปฏิบัติ ตลอดจน มีผลการปฏิบัติตามระบบและกลไก ดังกล่าว

การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ และเปรียบเทียบผล การดำเนินงานของสถาบัน ว่าส่งผลต่อคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้

องค์ประกอบคุณภาพ หมายถึง ปัจจัยหลักในการดำเนินงานของสถาบันที่มีผลต่อ คุณภาพ การศึกษา

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ หมายถึง ตัวบ่งชี้ว่าการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพเป็นไปตาม เกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

ผลผลิตทางการศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินตามภารกิจหลัก ประกอบด้วย การผลิต บัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภารกิจหลักอื่น ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐาน ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณทรัพยากรที่ใช้ไปกับปริมาณผลผลิต ที่เกิด จากกระบวนการ กล่าวคือ ประสิทธิภาพแสดงถึงความสามารถในการผลิต และความคุ้มค่าของการลงทุน

ประสิทธิผล หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ของการทำงานกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ประสิทธิภาพจะแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองอย่างรวดเร็ว และทันเวลา เพื่อให้ได้ผลผลิต

การรับรองมาตรฐาน หมายถึง การให้การรับรองการทำงานประเมินคุณภาพภายนอก ของผู้ประเมินภายนอก ที่มีคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ตามหลักเกณฑ์ และมาตรฐานที่สำนักงานกำหนด

3. อาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษาในประเทศไทย เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการในปี 2441 โดยถูกบรรจุไว้ใน โครงการศึกษา พ.ศ. 2441 โดยถือว่าเป็น โดยจัดการศึกษา 2 ประเภท คือ โรงเรียนสามัญศึกษา สอนวิชาสามัญทั่วไป และ โรงเรียนวิสามัญศึกษา สอนวิชาการเพื่อออกไปประกอบอาชีพและในปี 2453 ได้มีการตั้งโรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งแรก คือ โรงเรียนพาณิชยการที่วัดมหาพฤฒาราม และ วัดราชบูรณะ ปี 2456 จัดตั้งโรงเรียนเพาะช่าง เพื่อเป็นสถานศึกษาในการฝึกหัดศิลปะการช่าง และปี 2460 จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม เพื่อฝึกหัดบุคลากรในงานด้านเกษตร ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2475 เพื่อสอดคล้องเจตนารมณ์ในการที่จะให้การศึกษาแก่ราษฎร จึงกำหนดว่า วิสามัญศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาชีพ ซึ่งจัดให้เหมาะสมกับภูมิประเทศ เช่น กสิกรรม หัตถกรรม และพาณิชยการ เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับประกอบการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมต่าง ๆ และในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2479 ได้ปรากฏคำว่า "อาชีวศึกษา" เป็นครั้งแรกในระบบการศึกษาของประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ อาชีวศึกษาขั้นต้น กลาง และสูง รับนักเรียนจากโรงเรียนสามัญศึกษาของทุกระดับประโยค ในปี 2481 พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการในสังกัดกระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบัน) ให้จัดตั้งกรมใหม่ขึ้น 2 กรม คือ กรมสามัญศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาสายสามัญ และ กรมวิชาการ มีหน้าที่จัดการศึกษาสายอาชีพ ปี 2484 ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2484 ซึ่งตราขึ้นเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2484 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ 19 สิงหาคม 2484 กระทรวงธรรมการ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น กระทรวงศึกษาธิการ และเปลี่ยนชื่อจาก กรมวิชาการ เป็น กรมอาชีวศึกษา ขึ้นตามพระราชบัญญัติ เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2484 ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559 ราชกิจจานุเบกษา ได้ทำการเผยแพร่คำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 8/2559 ซึ่งมีสาระสำคัญคือให้ออนอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือ สช. ในส่วนที่ดูแลการอาชีวศึกษาให้มาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีผลทำให้การอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชนถูกควมรวมเข้าด้วยกันโดยมีผลตั้งแต่วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2559

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างทำให้ กรมอาชีวศึกษา เปลี่ยนสถานะเป็น "สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา"

การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ในช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2556 กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ กฎกระทรวงให้สถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษารวมกัน เพื่อจัดตั้งเป็น สถาบันการศึกษาขั้นสูง ผลิตบุคลากรสายอาชีพที่เชี่ยวชาญ ชำนาญงาน เข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยรองรับ การศึกษาขั้นสูงระดับปริญญาตรี สถาบันการอาชีวศึกษาในนโยบายใหม่นี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. สถาบันการอาชีวศึกษา 19 แห่ง
2. สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร 4 แห่ง

ในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงมีสถาบันการศึกษาในสังกัด 2 กลุ่ม

1. สถาบันการอาชีวศึกษา และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ซึ่งเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี
2. วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยอื่น ๆ ซึ่งเปิดสอน ระดับชั้น ปวช. และ ปวส. เท่านั้น ทั้งนี้ ทุกหลักสูตรที่เปิดสอนใช้กรอบมาตรฐานการศึกษา ดังนี้
  - 2.1 ปวช. : มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
  - 2.2 ปวส. : มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
  - 2.3 ปริญญาตรี : มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสาย

ปฏิบัติการ

ความเป็นมาของการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

พ.ศ. 2561

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่ง รายงานผลการประเมินตนเอง พร้อมแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับ ดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา และกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล สถานศึกษา มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอาชีวศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ ที่สอดคล้องกับ ความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริมประสานงาน การจัดการอาชีวศึกษาของภาครัฐและเอกชน การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

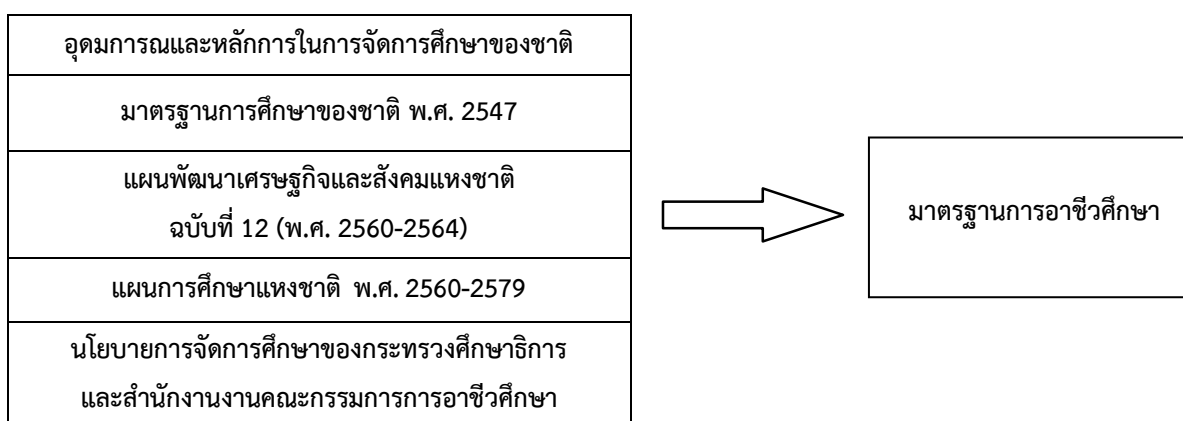
การจัดการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ จึงได้จัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา มีความสำคัญยิ่งในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่ง จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษาที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดเป็นองค์ประกอบแรกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษามีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นมาตรฐานกลางในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา หรือยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา

ภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา

จากกรอบแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากับมาตรฐานการอาชีวศึกษา

มาตรฐานการอาชีวศึกษา

จากสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 34 วรรคสองและพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 17 กำหนดให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดทำมาตรฐานการอาชีวศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ ประกอบกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้จัดทำมาตรฐานการอาชีวศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และการฝึกอบรมวิชาชีพ มาตรฐานการอาชีวศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 9 ประเด็นการประเมิน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์

- 1.1 ด้านความรู้
- 1.2 ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้
- 1.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา

- 2.1 ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา
- 2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา
- 2.3 ด้านการบริหารจัดการ
- 2.4 ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

มาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

- 3.1 ด้านความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- 3.2 ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย

บทสรุป

ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่ Digital Technology เข้ามามีบทบาทและเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับมนุษย์ในปัจจุบันและอนาคต ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์จึงกลายเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาวัตกรรมต่าง ๆ รวมถึงการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาแบบใหม่ ๆ ที่มีความซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ ผู้นำด้านต่าง ๆ ต้องกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ในการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี สามารถมองเห็นความสำคัญในภาพรวมเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ความเป็นผู้นำจะสามารถประสานงานระหว่างบุคคลในองค์กรและระหว่างองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเป็นปัจจัยหลักแห่งการพัฒนากระบวนการในการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นองค์ประกอบในการดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ การบริการ การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา โดยระบบประกันคุณภาพภายใน เป็นระบบการประเมินผล ติดตามตรวจสอบคุณภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงาน ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามการตรวจสอบคุณภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอาชีวศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ ที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ คำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพและวิชาการ จึงได้จัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตอบสนองมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ชัยพลตินย์ เจ๊ะมะสะแล. (2558). *การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance)*. สืบค้น 12 ตุลาคม 2564, จาก http://jehmasalae002.blogspot.com/2015_11_10_archive.html
- บันเย็น เพ็งกระจ่าง. (2561). *การพัฒนาครุฑานการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศคลองหลวง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเกริก. สืบค้น 12 ตุลาคม 2564, จาก https://mis.krirk.ac.th/library/Kr_resdetail.asp?BookID=004714
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. *นิยามและความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา*. สืบค้น 12 ตุลาคม 2564, จาก https://www.eg.mahidol.ac.th/qa/index.php?option=com_content&view=article&id
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2554). *มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). *หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ.
- ไสว พิทขาว. (2558). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills)*. สืบค้น 12 ตุลาคม 2564, จาก <http://web.chandra.ac.th/blog/wp-content/uploads/2015/10/ทักษะแห่งศตวรรษที่21>
- อุทุมพร จามรมาน. (2545). *9ขั้นตอนการทำประกันคุณภาพการศึกษาที่ครบวงจร*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.